

3. Смагин Б.И. Методики оценки ресурсного потенциала в аграрном производстве // Достижения науки и техники АПК. – 2003. – №2. – С. 43–45.

4. Миско К.М. Ресурсный потенциал региона (теоретические и методологические аспекты исследования) / К.М. Миско. – М.: Наука, 2001. – 94 с.

5. Бухвальд Е.М., Павлов И.Т. Инвестиционная политика в регионе. – М.: Наука, 1994.

6. Анчишкин А.Н. Вопросы планирования народного хозяйства. – Сб. статей МГУ, 1983.

7. Королев О.Л. Методика оценки информационного потенциала предприятия / Ученые записки Таврического национального университета. Серия «Экономика и управление». Т. 24 (63). 2011. №1. – С. 109–113.

8. Трещова М. Идеи витают в воздухе // Российская бизнес-газета. 2011. – №3. – С. 24–28.

О.В. ГОРАК,
аспирант, ЗНУ

Загрози та принципи безпеки економічного розвитку підприємств в умовах глобалізації

Досліджено погрози, які має підприємство, забезпечуючи безпеки економічного розвитку підприємств. Визначено принципи, що формуються в процесі забезпечення економічного розвитку підприємств. Виокремлено проблеми економічного розвитку підприємств. Запропоновано в процесі забезпечення безпеки економічного розвитку підприємств використовувати мотиваційний підхід до їхнього розвитку.

Ключові слова: економічний розвиток, безпека, принципи, погрози, мотивація, економічний простір, методи, системний підхід, стабільність, запобігання.

А.В. ГОРАК,
аспирант, ЗНУ

Угрозы и принципы безопасности экономического развития предприятий в условиях глобализации

Исследованы угрозы, которым подвергается предприятие, обеспечивая безопасность экономического развития предприятий. Определены принципы, формирующиеся в процессе обеспечения экономического развития предприятий. Выделены проблемы экономического развития предприятий. Предложено в процессе обеспечения безопасности экономического развития предприятий использовать мотивационный подход к их развитию.

Ключевые слова: экономическое развитие, безопасность, принципы, угрозы, мотивация, экономическое пространство, методы, системный подход, стабильность, предотвращение.

O.V. GORAK,
aspirant, ZNU

Security threats and significant economic development enterprises in conditions of globalization

Investigated the threats that the company is providing security of economic development programs. The principles that formed in the economic development of enterprises. Author determined problem of economic development programs. It is proposed in the economic development of security companies use motivational approach to their development.

Keywords: economic development, security, principles, threats, motivation, economic environment, methods, systems approach, stability, prevention.

Постановка проблеми. Аналіз категорію «економічна безпека» показує, що в ньому ключове значення належить просторовому параметру, без урахування якого саме поняття «економічна безпека» втрачає свою визначеність. Проблемам визначення економічної безпеки учасника господарського життя як безпеці його економічного простору приділяється зростаюче значення в умовах глобалізації.

Мета статті. Безпека економічного розвитку підприємства – це такий стан корпоративних ресурсів і підприємницьких можливостей, за якого гарантується найефективніше їх використання для стабільного функціонування та динамічного науково-технічного й соціального розвитку, запобігання внутрішнім і зовнішнім негативним впливам. Ми вважаємо, що в подальшому доцільно розглядати таке поняття, як безпека економічного розвитку, та погрози, які забезпечують такий розвиток.

Виклад основного матеріалу. Серед функціональних складових належного рівня економічної безпеки фінансова складова вважається провідною і вирішальною, оскільки за ринкових умов господарювання фінанси є двигуном будь-якої економічної системи.

У процесі забезпечення фінансової безпеки спочатку оцінюються загрози економічній безпеці підприємства, що мають правовий характер і включають:

- внутрішні негативні дії (неефективне фінансове планування та управління активами; малоефективна ринкова стратегія; помилкова кадрова і цінова політика);
- зовнішні негативні дії (спекулятивні операції на ринку цінних паперів; цінова та інші форми конкуренції);
- форс-мажорні (стихийне лихо, страйки, збройні конфлікти) та наближені до форс-мажорних обставини.

У процесі оцінки поточного рівня забезпечення фінансової складової підлягають аналізу:

– фінансова звітність і результати роботи підприємства – платоспроможність, фінансова незалежність;

– конкурентний стан підприємства на ринку – частка ринку, якою володіє суб'єкт господарювання; рівень застосовуваних технологій та менеджменту;

– ринок цінних паперів підприємства.

Забезпечення фінансово-економічної безпеки є одним з основних принципів нормального функціонування підприємства, реалізація якого передбачає використання комплексного науково-практичного системного підходу.

Головний його зміст – це виявлення й усунення зовнішніх і внутрішніх загроз. Тому кожне підприємство має розробляти власну комплексну систему забезпечення фінансово-економічної безпеки. Діяльність щодо забезпечення безпеки на підприємстві спрямована на конкретні об'єкти і проводиться за допомогою особливих засобів і методів відповідно до визначених принципів. Вона тісно пов'язана з діяльністю всіх функціональних ланок підприємства і має здійснюватися комплексно. Головна роль у цьому процесі належить службі безпеки. Фахівці служби безпеки покликані відстежувати економічну ситуацію на підприємстві, в його внутрішньому та зовнішньому середовищі і вчасно реагувати на небезпечні, ризикові ситуації й загрози.

Поняття економічної безпеки підприємства можна розглядати з кількох позицій. Можна визначити, що економічна безпека підприємства є комплексним відображенням ступеня надійності підприємства як партнера у виробничих, фінансових, комерційних та інших економічних відносинах за певний проміжок часу.

З позиції самого підприємства оцінка економічної безпеки полягає у визначенні рівня захищеності його потенціалу (виробничо-технічного, фінансового, соціального та ін.) і тенденцій його зміни. При цьому під економічною безпекою підприємства слід розуміти захищеність його потенціалу (виробничого, організаційно-технічного, фінансово-економічного, соціального) від негативної дії зовнішніх і внутрішніх чинників, прямих або непрямих економічних загроз, а також здатність суб'єкта до відтворення.

Рівень безпеки економічного розвитку підприємства залежить від того, наскільки ефективно його керівництво та фахівці зможуть уникнути можливих загроз і ліквідувати шкідливі наслідки певних негативних складових зовнішнього та внутрішнього середовищ.

Її можна окреслити як стан підприємства в межах граничних значень і здатність протидіяти загрозам та забезпечувати реалізацію економічних інтересів.

Безпеку економічного розвитку підприємств слід розглядати як стан і властивість соціально-економічної системи та її функцію.

Стан безпеки економічного розвитку підприємства можна визначити через відповідні критерії і показники (індикатори). Вони сигналізують, з одного боку, про зону безпеки, а з іншого – про розвиток небезпеки внаслідок реалізації загрози.

Безпека як функція підприємства передбачає виконання суб'єктами і силами безпеки конкретних видів діяльності, спрямованих на протидію, тобто на запобігання загрозам і припинення їх.

Отже, безпека економічного розвитку підприємств – це стан і здатність економічної системи протистояти небезпеці руйнування її оргструктури і статусу, а також перешкодам у досягненні цілей розвитку.

Висунення на передній план просторового виміру в аналізі економічної безпеки в умовах глобалізації визначається кардинальними змінами в характері конкуренції, коли вона має глобальні масштаби. Сучасна конкуренція ведеться на декількох рівнях: вона відбувається не стільки між країнами, скільки між підприємствами і транснаціональними відтворювальними системами. Кожна з таких систем об'єднує, з одного боку, формально суверенні держави з їх національними системами накопичення капіталу, організації науки та населення, а з іншого – виробничо-підприємницькі і фінансові структури, що працюють в масштабах світового ринку.

Проблема «безпеки економічного розвитку» набуває самостійного значення для кожного учасника господарського життя, оскільки вона виходить за рамки певної території, передусім тому, що адміністративні межі території кожного з учасників часто не співпадають із межами їх економічних інтересів.

Розвиток процесу глобалізації істотно змінює економічний простір будь-якого суб'єкта економічних стосунків – держави, регіону, підприємства, особи, робить його неспівпадаючими із законодавчо встановленими межами держави, регіону, територіально відособленого підприємства і формальними межами індивідуальних домогосподарств.

Реальний економічний простір, що займає і є об'єктом безпеки, будучи сукупністю економічних контактів, в яких цей об'єкт домінує, в силу якісних характеристик. Тому з метою забезпечення безпеки економічного розвитку підприємств пропонуємо використовувати мотиваційний підхід до його розвитку на засадах формування привабливої інвестиційної політики.

Висновки

На рівні безпеки економічного розвитку підприємств формується як «стан захищеності від загроз», «стан його відносин» і ресурсів та ін. Ми визначаємо безпеку економічного розвитку підприємства як «...такий стан його правових, економічних і виробничих відносин, а також матеріальних, інтелектуальних та інформаційних ресурсів, яка виражає здатність підприємства до стабільного функціонування». Ми вважаємо, що безпека економічного розвитку підприємств – це стан його захищеності від зовнішніх і внутрішніх загроз, що дозволяє надійно зберігати і ефективно використовувати матеріальний, фінансовий та кадровий потенціал.

Список використаних джерел

1. Джонсон Р.А. Комплексне управління конкурентоспроможністю американських виробників: навч. посіб. / Р.А. Джонсон. – К.: Бліц-Інформ, 2003. – 592 с.
2. Гаращенко Н.М. Стратегічна платформа підприємства // Стратегія економічного розвитку України: наук. збірник. – 2008. – Вип. 2–3. – С. 123–131.
3. Терещенко О.О. Антикризисне управління підприємством // О.О. Терещенко // Фінанси України. – 2007. – №12. – С. 56–63.